

YDS'de 80 ve üstü puana sahip olan adayların yanlış veya eksik bildiği hususlar ve zaman kaybına yol açan etkenler nelerdir?

1. Dilbilgisi olarak eksik olunan birkaç kalıp veya yapıyı öğrenmediği için not alamadığını düşünmek. Bu yüzden sınav ve soru odaklı çalışma yerine, çok aşırı detaylı dilbilgisi çalışması yapmak. Sınavın belirli bir havuzdan, belirli bir kapsamda, formatta ve tarzda soru sorduğu gerçeğini hep akılda tutmak gerekir. Sınavda yaklaşık 30 yıldır hiç test edilmemiş ileri düzey çok fazla kalıp ve yapı vardır. Böylesine detaylarla vakit kaybetmek bence doğru değildir.

2. Sadece akademik kelime ve üst düzey makaleleri okuyarak 95 puan ve üstüne çıkılacağına inanmak. Sınav belirli bir kelime havuzu üzerine inşa edilmiştir. Daha önce sorulmamış çok yeni kelimeler ve önceki sınavlarda hiç geçmeyen üst seviye kelimeler nadiren gelmektedir. Yılda iki kere YDS ve on defa E-yds yapıldığı hesaba katılırsa bu istisna soruların sayısının azlığı net görülecektir. Mesela Angora Dil yazar ekibi olarak bizlerin hazırladığı kaynaklarda hiç geçmeyen ve sınavda doğru cevap olan 9600 soruda sadece 10-12 soru vardır. Örneğin, 2010 KPDS premise: varsayım, tez, 2016 YDS emulate: taklit etmek 2018 YDS: herald: haber vermek 2019 Aralık pervasive :her yere nüfuz eden, yayılmış. 2025 ocak e-YDS revitalizing: yeniden canlandıran

Kaldı ki bu kelimelerin çoğu önceki yıllarda çıkmış sınavların içinde geçmektedir. Yani sıklıkla vurguladığım gibi “analiz yaparak, özümseyerek” YDS çalışan bir aday için istisna kelimeler 100 almayı belki engeller ama 95 ve üstü için asla engel teşkil etmez.”

3. Her soru için sınav esnasında tek tek çok detaylı çeviri yaparak soru çözmek. Sanki ideal metin ve ideal cevap varmış gibi hareket etmek. Sınav bizden verilen seçenekler içinde en doğru cevabı bulmamızı istemektedir. Miktar ifadeleri, sayısal veri, ek bilgi gibi bölümlerden kolayca bulunabilecek çok sayıda soru vardır. Altyapısı iyi ama bunlarda bile vakit kaybederek yorgun düşen bir aday dikkatsizlikten ilerleyen bölümlerde daha çok hatalar yapmaktadır. *Bilmek kadar bildiğini görebilmek de önemli* olduğu için bir soruda gereksiz yere çok vakit harcamak yanlış tercih olacaktır.

4. Soru kökündeki ipuçlarından yola çıkmak yerine basit veya zor bütün sorularda verilen konunun anlamsal veya kavramsal boyutlarını düşünmek üst gruba özgü bir diğer hatadır. Konunun alt metnini okuyacak kadar iyi altyapısı olanlar basit düşünmekte zorluk yaşamaktadırlar. Yazanı yazdığı gibi okumak ve sınavda bizden istenen şeylere odaklanmak gerekir. Ayrıca, bilgi ve genel kültür sınavındaymış gibi kendi mevcut bilğimiz ile sınav çözmeye çalışmak da yaygın yapılan bir hatadır. Ayrıca kendi uzmanlık alanından soru geldiğinde İngilizce sınavında olduğunu unutup, soruyu çözmeyi gurur meselesi haline getiren adaylar bile vardır. Her sorunun değeri 1,25'tir. Daha değerli veya daha az değerli soru yoktur. **Her soruda temel ilkeler şunlar olmalıdır:**
“Bildiğini iyi bil bilmediğiniz daha iyi bil.” ve “**biliyorsan yap geç, bilmiyorsan at geç!**
Bekleme yapma!!” ☺

5. Süre yönetimi konusunda, üç saatte sınavı

yetiştirebildiği sürece süre sorunu olmadığını düşünmek de bir diğer hatadır üst seviye grup için. Bunun yerine süre yönetimini iyi yapmak ve soru başına düşen azami süre sınırına uymak daha verimli sonuç verecektir. Normal bir aday için her soruya iki dakika zaman ayırmak mantıklı olacaktır. Üst seviye bir aday ise cümle şeklindeki soruları (ilk 36 soru) en fazla bir dakika, paragraflarda ise dört soruyu azami sekiz dakika içinde bitirmelidir. Diyalog, yakın anlam ve paragraf tamamlama ve akışı bozan cümlede yine soru başına azami iki dakika süre olabilir. Basit veya zor her soruya aynı şekilde yaklaşım enerji ve zaman kaybetmek 90 üstü not almanın önünde engeldir.

6. Kelime çalışması yaparken, “ya çıkarsa” diyerek hiç çıkmayacak deyimse fiiller (phrasal verb), akademik, askeri, basın yayın grubuna ait terimlerle zaman

kaybetmek. Sınavda bazen aşırı akademik veya istisnai diyebileceğimiz kelimelerin sorulduğu doğrudur. Ancak sınavın çıkmış soru havuzuna köşe bucak hakim olmak ve bol soru çözmek -analiz etmek şartıyla tabi- daha verimli sonuçlar verecektir. Çok dar kapsamlı bir konudaki makalede geçen bir terimi çok iyi ezberlemek ve onu sınavda görmek ihtimali oldukça düşüktür. Bunun yerine metin analizi ile her soru ve paragraf detaylı okunmalıdır.

7. Sınavın ideal ölçme ve değerlendirme kriterlerine göre

hazırlanmış olduğunu düşünmek. Sınavda uluslararası sınavlarda olduğu gibi kolaydan zora veya basitten karmaşığa doğru giden ve eğitimin temel prensiplerine uyan bir sistem olması gerekir ama böyle bir sistem maalesef bulunmamaktadır. Mesela IELTS sınavında dört becerinin her biri kolaydan zora doğru giden bir sıralamaya sahiptir. Aday ilk bölümde basit, sonra zor ve daha zor seviyede test edileceğini ve her bir bölümde kendisini bekleyen soru türlerini bilerek sınava girer. Bizde is YDS, EYDS, YÖKDİL YKSDİL tüm sınavlar orta, üst orta ve ileri düzeydedir.

Ancak dokuz ayrı başlıkta toplayabileceğimiz soru türlerinin kendi içinde veya toplu olarak genel zorluğu için standartlar yönergesi maalesef hala bulunmamaktadır. Bu yüzden kimi dönem çok daha rahat sınavlar olurken kimi dönem çok daha zor sınavlar gelmektedir. EYDS ise özellikle 2020 ve sonrasında tamamen çok farklı ayarda gelebilmektedir. (2014 ilkbaharda 8250 den fazla 90 ve üstü alan aday vardı. Kimi dönem sadece iki bin genelde üç- dört bin kişi bu seviyelere ulaşabilmektedir.) Zorluk derecesinin her bir soru türünde eşit dağıldığını varsaymak da hatadır. Yani 6 kelime sorusunun normal, zor ve en zor olmak üzere kurgulandığını düşünmek bize doğru bir çalışma yöntemi için yardımcı olmaz. Kelime soruları tam bir hayal kırıklığına ya da çok büyük sevince yol açabilir. **Nasip...** 😊 😊 😊

8. Cevaplarda şartlar dâhilinde verilen seçenekler

arasında olabilecek en iyi seçeneği değil olması gerekeni ve ideali düşünerek ikilemde kalmak. Mesela, “Ving ..yapan ..eden” ve “ Having v3 ise ..yapmış olan” demektir. Arasında “ideal ve daha iyi kullanım” açısından fark vardır ancak sınavımız bu farkı test etmediği gibi zaman farkı olmasına rağmen Ving seçeneğini doğru cevap olarak kabul edebilmektedir.

9. Sınava dair önyargılar oluşturmak ve ön kabuller

benimsemek. Bu da çok sık sınava giren ve aynı notta kendini tekrarlayan adaylarda gördüğüm bir diğer durumdur. Dilbilgisi ve çeviri kolay, yakın anlam zor gibi algılarla hareket etmek çok yaygındır. Yine her sorunun “sadece ☺ ve en çok ☺ ve en az 1,25 ☺” değeri olduğunu unutmamak gerek. YDS veya EYDS’de öğretmen gözü ile bakıldığında zor soru sayısı 12-14 arasındadır. 9 ayrı soru türünde zorluk derecesi sınavdan sınava değişiklik göstermektedir. O yüzden hobi veya fobi oluşturmak YDS için sadece ekstra kaygıya yol açacaktır. İddialı olunan bir bölümde en ufak bir tereddüt yaşandığında bu çok daha büyük karamsarlık ve bıkkınlık hissi vereceği için sınav konsantrasyonunu bozulacaktır. Bize düşen sadece ve sadece her soru türünde ne yapmamız gerektiğine ve bunu ne kadar sürede yapmamız gerektiğine odaklanmaktır.

10. Sınav odaklı soru çözümü ve analizi yapmamak.

Okuma, çeviri ve anlama ve bol soru çözümü muhakkak çok önemlidir. Ancak, çıkmış soru analizi ve soru kurgularına aşinalık kazanmak için yapılacak olan çalışmalar da en az bunlar kadar önemlidir. Belirli kurguların çok sık sınavlarda çıktığını bilmek, süre bakımından muhakkak avantaj sağlayacaktır. Analiz, analiz, analiz.... Çıkmış soruların çıkmamış bölümlerini alıcı gözü ile analiz etmek gerekir.!!!

11. Vicdanen ve hakkaniyet duygusu ile sınava yaklaşmak

ve sadece bildiklerini işaretlemek. Yanlışın doğruyu götürmediği yani bilmenin kıymetinin daha az olduğu bu sınav formatında boş bırakmak not kaybına yol açabilmektedir. Her sorunun hatta sırf boş bırakmamak için atarak işaretlenen doğru cevapların bile 1,25 değeri olduğunu unutmamak gerek. En makul seçenek muhakkak işaretlenmelidir.

12. Sınavla alakası olmayan, ileri düzey İngilizce ’de yetkinlik odaklı veya ortaya karışık şekilde hazırlanmış kaynaklarla, yöntemlerle veya sınavı yakından takip

etmeyen eğitimcilerle sınava hazırlık yapmak. Sınavları düzenli olarak takip eden bir ekip ve sınav içeriğindeki değişikliklere uygun yeni ve güncel kaynak ve söylemlerle sınava hazırlanmak yerine 1990larda ve 2000lerin başlarında çok sık kullanılan “şundan sonra şu gelir, şu gelmez” tarzı basmakalıp yaklaşımları dinlemek de başarıya ulaşmayı epey geciktirebilir. Her kim ve her ne kaynak söz konusu olursa olsun sunulan yaklaşım ve yöntemlerin güncel sınavlara göre mantık süzgecinden geçirilmesi gerekir.

Peki, son tahlilde ne yapmalı?

YDS'den 90 üstü almak için adayların çok iyi İngilizce okuma ve anlama becerisine sahip olması elbette gerekiyor. Net bilgi her zaman elimizi güçlü kılar. Kelime ve okumayı geliştirmek veya canlı tutmak isteyenler için Yuval Noah Harari'nin üç kitabını şiddetle tavsiye ediyorum: **Sapiens, Homo Deus, 21 Lessons for the 21st Century** kitaplarının dilini çok beğeniyorum ve tüm İngilizce sınavlarında konu edinilen ekonomi, sağlık, tarih toplum, edebiyat gibi geniş yelpazeden kelimeleri çok akıcı bir şekilde anlatıyor. Ayrıca bu kitapları Türkçe çevirisi de mevcut. Eğer ciddi ve uzun soluklu bir çalışma ile bu üç kitap mümkünse sadece İngilizcesi ile okunur ve gerekli yerde sözlük desteği alınırsa çok verimli bir çalışma olur.

Şu anda 70 puan ve altında olan adaylar ise önce bir bölümün tamamını baştan sona sözlüksüz okumalı ve genel konuya odaklanmalı sonra da Türkçe çevirisi ile satır satır analiz ederek okumalıdır.

Çok okuyan biriyseniz ve alıcı bir gözle okuyorsanız pek çok gramer kuralını ve yapısını doğal olarak hem tekrar etmiş olacaksınız hem de yeni yapıları anlamlı bir şekilde edinmiş olacaksınız.

İngilizceyi sadece dersten derse değil, her gün mümkün olan her yerde aktif olarak kullanmak gerekiyor genel anlamda yetkinlik için.

Ancak bunun sınavda nota yansması için haftada 3 gün İngilizce yazı, kitap hikaye, makale vb okuma; dizi, film ve belgesel izleme; müzik, podcast ve Tedtalks dinleme veya oyun günü ise en az 2 gün sınav odaklı YDS çözüm ve analiz olmalıdır.

Yaptığım değerlendirmelerin ekip olarak hazırladığımız diğer kaynaklar gibi sizin hedeflerinize ulaşmanızda yol gösterici ve faydalı olmasını temenni eder, sınavlarda başarılar dilerim.

İsmail Turasan*

Angora Dil Kurucusu